

REKENKAMER | | ZWIJNDRECHT

Jaarverslag 2023

Maart 2024

VOORWOORD

In het Reglement van orde van Rekenkamer is afgesproken dat de rekenkamer jaarlijks een jaarverslag uitbrengt. Hierin geeft de rekenkamer weer welke onderzoeken zijn verricht, welke conclusies en aanbevelingen uit onderzoeken zijn gekomen en verantwoordt de rekenkamer haar bestedingen in het betreffende jaar.

2023 was het vierde volledige jaar dat de Rekenkamer nieuwe stijl gefunctioneerd heeft.

Eind 2022 heeft de Rekenkamer er een rondje langs de fracties gemaakt dit leverde een uitgebreide groslijst van mogelijke onderzoeksonderwerpen voor 2023 op.

Besloten is in 2023 twee onderzoeken te doen:

- Het opvolgen van de aanbevelingen in de periode 2019-2023
- Duurzaamheid

Het onderzoek naar het opvolgen van de aanbevelingen is in oktober 2023 afgerond.

De rekenkamer heeft veel tijd gestopt in het onderzoek naar het duurzaamheidsbeleid van de gemeente. Dit onderzoek is inhoudelijk afgerond in 2023 maar kent zijn bestuurlijke behandeling in het eerste kwartaal van 2024.

Eind 2023 heeft er geen rondje langs de fracties plaatsgevonden. Dit gelet op het grote aantal onderwerpen dat nog op de groslijst stond en in afwachting van het lopende onderzoek van de evaluatie van de rekenkamer.

Wij maken van de gelegenheid gebruik om alle mensen waarmee wij het afgelopen jaar hebben samengewerkt zowel de onderzoekers als de mensen van de organisatie hartelijk te bedanken voor al hun inzet.

Hans Verdellen

Jacob van der Duijn Schouten

Voorzitter Rekenkamer Zwijndrecht

Voorzitter van de klankbordgroep

1. REKENKAMER ZWIJDRECHT

De Rekenkamer is in haar huidige vorm van gestart gegaan op 15 oktober 2019 met het vaststellen van de verordening.

De Rekenkamer bestaat uit twee leden, waaronder de voorzitter. De verordening schrijft voor dat de raad een klankbordgroep instelt bestaande uit minimaal 4 leden van de raad, afkomstig uit verschillende fracties dit kunnen ook raadscommissieleden zijn.

Het secretarisschap van de rekenkamer wordt ingevuld vanuit de griffie.

Met het presidium zijn begin 2021 afspraken gemaakt over het proces van de rekenkamerrapporten. Deze afspraken gaan over het aanbieden van de onderzoeken aan de raad en de wijze waarop de rapporten in de raad behandeld worden. U treft deze afspraken aan in bijlage 2. De gewijzigde [Verordening Rekenkamer gemeente Zwiindrecht is](#) vastgesteld door de raad op 16 maart 2021. Hier treft u ook het [Reglement van orde](#) aan.

2. SAMENSTELLING

Tijdens het verslagjaar bestond de klankbordgroep en de rekenkamer uit onderstaande leden:

Samenstelling Rekenkamer en Klankbordgroep 1 januari 2023		
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>	<i>Partij</i>
<i>Voorzitter rekenkamer Sinds 1 augustus 2019</i>	Hans Verdellen	
<i>Lid rekenkamer Sinds 1 oktober 2019</i>	Lydia Zwier	
<i>Voorzitter klankbordgroep Sinds 1 november 2019 Voorzitter sinds 24 april 2022</i>	Jacob van der Duijn Schouten	<i>ChristenUnie-SGP</i>
<i>Lid klankbordgroep Sinds 6 april 2022</i>	Robert Pennings	<i>ABZ</i>
<i>Lid klankbordgroep Sinds 1 februari 2021</i>	Ron Bijl	<i>VVD</i>
<i>Lid klankbordgroep Sinds 6 april 2022</i>	Niels Florusse	<i>CDA</i>

<i>Lid klankbordgroep</i> <i>Sinds 6 april 2022 (tot 7 februari 2023)</i>	Lia Prins	<i>GroenLinks</i>
<i>Lid klankbordgroep</i> <i>Sinds 11 oktober 2022</i>	Alyssa Terlingen	<i>ZPP</i>
<i>Lid klankbordgroep</i> <i>Sinds 6 april 2022 tot 18 april 2023</i>	Adem Mustafa Negash	<i>PvdA</i>
<i>Secretariaat</i>	Hanneke Kooyman	

<i>Samenstelling Rekenkamer en Klankbordgroep vanaf 1 januari 2024</i>		
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>	<i>Partij</i>
<i>Voorzitter rekenkamer</i> <i>Sinds 1 augustus 2019</i>	Hans Verdellen	
<i>Lid rekenkamer</i> <i>Sinds 1 oktober 2019</i>	Lydia Zwier	
<i>Voorzitter klankbordgroep</i> <i>Sinds 1 november 2019</i> <i>Voorzitter sinds 24 april 2022</i>	Jacob van der Duijn Schouten	<i>ChristenUnie-SGP</i>
<i>Lid klankbordgroep</i> <i>Sinds 6 april 2022</i>	Robert Pennings	<i>ABZ</i>
<i>Lid klankbordgroep</i> <i>Sinds 1 februari 2021</i>	Ron Bijl	<i>VVD</i>
<i>Lid klankbordgroep</i> <i>Sinds 6 april 2022</i>	Niels Florusse	<i>CDA</i>
<i>Lid klankbordgroep</i> <i>Vanaf 7 februari 2023</i>	Esther de Beun	<i>GroenLinks</i>
<i>Lid klankbordgroep</i> <i>Sinds 11 oktober 2022</i>	Alyssa Terlingen	<i>ZPP</i>
<i>Lid klankbordgroep</i> <i>Sinds 30 mei 2023</i>	André Veth	<i>PvdA</i>
<i>Secretariaat</i>	Hanneke Kooyman	

Jacob van der Duijn Schouten is als voorzitter (en eerste aanspreekpunt) van de Klankbordgroep benoemd.

Esther de Beun heeft tijdens het verslagjaar de plaats van Lia Prins ingenomen in de Klankbordgroep. André Veth heeft Adem Mustafa Negash opgevolgd.

3. WERKZAAMHEDEN

3.1 ONDERZOEKSPROGRAMMA

De Rekenkamer heeft eind 2022 alle fracties bezocht om onderwerpen op te halen voor ons onderzoeksprogramma 2023. De Rekenkamer was blij verrast door het groot aantal onderwerpen dat is aangedragen.

Dit totaaloverzicht is teruggekoppeld aan de fracties met het verzoek om per fractie een top 3 te maken van onderwerpen waarvan de fractie het belangrijk vindt dat de rekenkamer daar onderzoek naar doet. Aan de hand van de input van het rondje langs de fracties heeft de rekenkamer op basis van de criteria uit [het Reglement van orde](#) mede geadviseerd door de Klankbordgroep, [de groslijst voor onderzoeken in 2023](#) opgesteld.

Besloten is in 2023 twee onderzoeken te doen:

- Het opvolgen van de aanbevelingen
- Duurzaamheid

Eind 2023 is niet nogmaals een rondje lang de fracties gedaan. Dit gelet op het grote aantal onderwerpen dat nog op de groslijst stond en in afwachting van het lopende onderzoek over de evaluatie van de Rekenkamer. Besloten is voor een nieuw onderzoek in 2024 te putten uit de groslijst voor onderwerpen die de Rekenkamer voor 2023 heeft opgehaald.

3.2 ONDERZOEKEN

3.2.1 OPVOLGING/DOORWERKING AANBEVELINGEN IN DE PERIODE 2019-2023

De Rekenkamer Zwijndrecht heeft in 2023 zelf een onderzoek uitgevoerd naar de opvolging/doorwerking van de aan het college gegeven aanbevelingen in de periode 2019-2023. In deze periode is een vijftal onderzoeken uitgevoerd (rekenkamerbrief bij de begroting 2020-2023, de afvalinzameling, de toegevoegde waarde van DEAL!, de staat van

Zwijndrecht en het onderzoek naar de effectiviteit van het jongerenwerk). De Rekenkamer heeft het college verzocht om per aanbeveling aan te geven wat de huidige stand van zaken is en waar dat uit blijkt. Dat heeft geleid tot een [omvattend overzicht](#).

Beeld

Het beeld wat daaruit ontstaat is dat over de volle breedte het college zich de aanbevelingen ter harte heeft genomen en er mee aan de slag is gegaan. Het college maakt het transparant en laat ook zien hoe de uitwerking van de aanbevelingen zijn plaats heeft gekregen in onderdelen van de beleids- en bedrijfsvoering. Daarbij is het herkenbaar dat de aanbevelingen gegeven bij onderzoeken die verder in het verleden liggen al dieper zijn ingedaald en geborgd. Het onderzoek naar de afvalinzameling is daar wat ons betreft een goed voorbeeld van.

De Rekenkamer concludeert dat het college serieus werk maakt van de aanbevelingen van de rekenkamer, ze oppakt en uitvoert en de uitwerking borgt in de beleids- en bedrijfsvoering van de organisatie. Dat past in een professionele bestuurscultuur en is een prettige constatering, ook voor het samenspel tussen college, raad en rekenkamer.

Nieuwe wet

Met dit onderzoek naar de doorwerking van de aanbevelingen heeft de Rekenkamer ook de weg geplaveid die is voorgeschreven in de nieuwe Wet versterking decentrale rekenkamers, die per 1 januari 2023 inwerking is getreden. Met 2023 als overgangsjaar is het per 1 januari 2024 verplicht 'dat het college jaarlijks aan de raad een overzicht zendt van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven' (artikel 185a Gemeentewet). Het lijkt ons van belang om vinger aan de pols te houden op welke wijze aan deze nieuwe wettelijke verplichting vorm en inhoud gegeven gaat worden. Overigens heeft dit artikel 185a betrekking op de gegeven adviezen aan het college. In voorkomende gevallen bevatten onze onderzoeksrapporten ook aanbevelingen aan de raad zelf. Een werkwijze waarbij de stand van zaken van de opvolging van die aanbevelingen ook om aandacht vraagt van de raad.

Tot slot

De Rekenkamer heeft met genoegen kennisgenomen van de door het college aangereikte antwoorden en onderbouwing en ook van de bestuurlijke reactie op dit onderzoek. De Rekenkamer heeft dit onderzoek aan de raad aangeboden. De raad heeft dit onderzoek voor kennisgeving aangenomen en niet verder geagendeerd voor bespreking in de carrousel.

3.2.2 DUURZAAMHEID

De Rekenkamer Zwijndrecht is in 2023 gestart met een Onderzoek naar Duurzaamheid/Klimaat. Doel van dit onderzoek is de raad overzicht, inzicht en sturing bieden ten aanzien van het duurzaamheidsbeleid, in het bijzonder ten aanzien van energie en klimaat.

Hoofdvraag voor het onderzoek luidt:

Hoe effectief is de gemeente Zwijndrecht op de doelstellingen Energietransitie en Klimaatadaptatie?

Het onderzoek omvat een analyse en ter illustratie en verdieping enkele casus(projecten). De scope voor het onderzoek betreft de jaren 2018-2023. Het onderzoek is uitgevoerd door TwynstraGudde. De rekenkamer heeft veel tijd gestopt in het onderzoek naar het duurzaamheidsbeleid van de gemeente. Dit onderzoek is inhoudelijk afgerond in 2023 maar kent zijn bestuurlijke behandeling in het eerste kwartaal van 2024.

3.3 TERUGBLIK OP HET FUNCTIONEREN VAN DE REKENKAMER EN WET VERSTERKING REKENKAMERS

Het functioneren van de Rekenkamer dient gedurende de zittingsperiode minimaal één keer te worden geëvalueerd. Dit is vastgelegd in artikel 13 van de [Verordening op de Rekenkamer Zwijndrecht](#)

Daarnaast heeft de Eerste Kamer 27 september 2022 de [Wet versterking rekenkamers](#) aangenomen. Deze wet is per 1 januari 2024 inwerking getreden. Bij het instellen van onze nieuwe Rekenkamer in 2019 is destijds voor zover toen mogelijk al enigszins vooruitgelopen op een mogelijke wetswijziging.

De gemeenteraad is aan zet om het functioneren van de Rekenkamer te evalueren. Het Bureau Berenschot heeft in opdracht van de raad Zwijndrecht dit onderzoek in 2023 uitgevoerd. Bij deze evaluatie is ook gevraagd de gevolgen van de wetswijziging te betrekken.

Berenschot heeft input opgehaald bij de raad en zowel de leden van de Rekenkamer, de secretaris van de Rekenkamer en de leden van de Klankbordgroep geïnterviewd tijdens het verslagjaar. Het onderzoek is niet tijdens het verslagjaar afgerond en is begin 2024 aan de raad voorgelegd tijdens een oriëntatieavond.

3.4 VERGADERINGEN

Regulier

De Rekenkamer en Klankbordgroep vergaderen ongeveer één keer per maand. Vanaf 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 de Rekenkamer en de Klankbordgroep negen keer bij elkaar geweest in een reguliere vergadering.

Daarnaast, is er contact geweest met de onderzoeksbureaus, zijn er offertegesprekken gevoerd en gesprekken met de betrokken wethouder, controllers en medewerkers van de organisatie en interviews geweest in het kader van de evaluatie van de Rekenkamer/Klankbordgroep.

4. FINANCIËN

In 2023 zijn de volgende gelden uitgegeven aan de rekenkamer:

Beschikbaar budget	Bedrag
Budget 2022	
Beschikbaar budget	€ 50.734,-
Uitgaven	
Adviesbureau	€ 24.513,-
Lidmaatschap NVRR	€ 410,-
Diverse	€ 178,-
Vergoeding leden rekenkamer	€ <u>19.664,-</u>
Totale uitgaven	€ 44.765,-
Restant budget	€ 5.969,-

Er is een restant budget over 2023 van + € 5.969,-.

Bijlage 1:**Vergaderingen Rekenkamer en Klankbordgroep in 2023**

Datum	Vergaderingen
16 januari 2023	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
13 februari 2023	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
21 maart 2023	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
18 april 2023	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
22 mei 2023	Offertegesprekken - Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
3 juli 2023	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
4 september 2023	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
2 oktober 2023	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep
14 november 2023	Reguliere vergadering Rekenkamer/Klankbordgroep

Bijlage 2

REKENKAMER | | ZWIJNDRECHT

Afspraken van de rekenkamer met het presidium over het proces van rekenkamerrapporten

Besproken op met het presidium op 19 januari 2021

1. De rekenkamer voert het onderzoek uit en biedt het eindrapport aan de voorzitter van de gemeenteraad aan. Dit doen de rekenkamer tijdens een oriëntatieavond, waarbij de voorzitter van de Rekenkamer een presentatie verzorgt en de raad de mogelijkheid heeft tot het stellen van technische vragen. De rekenkamer zorgt ervoor dat het onderzoeksrapport een week voor de oriëntatieavond in IBabs beschikbaar is, zodat de raadsleden het stuk ook kunnen lezen. Hiermee geven we invulling aan het onderdeel **Beeldvorming** van het BOB-model¹. Zo'n oriëntatieavond is begrensd in de tijd, het kan voorkomen dat besloten wordt om een tweede avond te beleggen omdat de raad nog veel technische vragen heeft. Het is immers van belang dat de raadsleden een goed begrip van het rapport hebben, voordat zij tot politieke duiding overgaan.
2. Bij de stukken van het eindrapport zit ook een raadsvoorstel. Op grond van artikel 185 lid 2 van de Gemeentewet 'doet zij (de Rekenkamer) ter zake voorstellen aan de raad'. Overigens is dat ook vastgelegd/uitgewerkt in artikel 10 lid 5 van de verordening op de Rekenkamer Zwijndrecht en artikel 12 van ons eigen Reglement van Orde. De Rekenkamer maakt dus het raadsvoorstel, niet de griffie of wie dan ook.
3. Na de bespreking in beeldvormende zin tijdens de oriëntatieavond(en) wordt het rapport met raadsvoorstel geagendeerd voor de carrousel. Dit met als doel om de **Oordeelsvorming** uit het BOB-model inhoud te geven. In de eerste termijn geven de fracties aan wat hun duiding van het rapport is en kunnen zij desgewenst komen met moties en amendementen op het raadsvoorstel of naar aanleiding van het onderzoek (in dat laatste geval alleen via een motie). In de tweede termijn gaan de fracties met elkaar in debat over het rapport en de eventuele moties en aanbevelingen en wordt ook de portefeuillehouder gevraagd wat het standpunt van het college is. De carrousel concludeert vervolgens welke behandelwijze gewenst is tijdens de besluitvormende gemeenteraad (hamerstuk, debatstuk, ter kennisname). Bij de behandeling in de carrousel heeft de Rekenkamer geen rol, behoudens die van aandachtig toehoorder.
4. Vervolgens vindt in de gemeenteraad de afgesproken behandeling plaats. Hiermee krijgt het onderdeel **Besluitvorming** uit het BOB-model inhoud. Bij de behandeling in de carrousel heeft de Rekenkamer geen rol, behoudens die van aandachtig toehoorder.

---

¹ In dit model wordt eerst **Beeldvormend** informatie opgehaald, tijdens een oriëntatieavond voor de raad. Daarna wordt in de **Oordeelsvorming** met de fracties en tussen de fracties en het college een discussie gevoerd. Dit gebeurt in de carrousel. Ten slotte wordt in de raadsvergadering **Besloten**.